

Rugpjūčio 23 d. - Juodojo kaspino diena

ISTORIJOS VĖJŲ PAGAIRĖJE

Lietuvių tauta, daug pastangų, lėšų ir žmonių aukų sudėjusi ant savo Nepriklausomybės aukuro, visais laikais buvo geidžiamas kašnis didžiosioms kaimynėms.

1939 m. pavasarį istorijos ratas taip pasisuko, kad išryškėjo mums labai nepalankūs pokyčiai Europoje. Sovietų sąjunga, iki tol buvusi kolektyvinio saugumo sistemos šalininkė, susitarė su Vokietija dėl Europos dalybų. Tam dvi agresorės ruošėsi jau nuo 1939 m. pavasario. Jų derybos baigėsi abiemis naudingu susitarimu rugpjūčio 23 d., kai J. Ribentropas ir V. Molotovas pasirašė Nepuolimo sutartį bei slaptuosius jos protokolus, pagal kuriuos sovietams atiteko Suomija, Latvija, Estija, rumuniškoji Besarabija ir rytinė Lenkija iki pat Vyslos upės, o Vokietijai - likusi Lenkijos dalis ir Lietuva. Po šios sutarties pasirašymo Vokietija norėjo, kad Lietuva taptų jos satelite. Bet Lietuvos vyriausybė nesusigundė Berlyno draugyste ir laikėsi neutralumo politikos. O kaimynai nenurimo. 1939 m. rugsėjo 28 d. Vokietija ir SSRS pasirašė sienų ir draugystės sutartį, taip pat priėmė slaptuosius protokolus. Mainais už lenkų žemes į ry-

tus nuo Vyslos hitlerinė Vokietija atidavė Sovietų Sąjungai Lietuvą, pasilikdama tik tai nedidelę lietuviškosios Užnemunės dalį.

Išsikovojuosi derybose Lietuvą, Maskva ilgai nedelsė. Jau rugsėjo 29 d. V. Molotovas pasikvietė į Kremlių Lietuvos pasiuntinį ir pareiškė, kad į Maskvą turi atvykti Lietuvos ministras pirmininkas ar koks vyriausybės narys. Spalio 3 d. į Maskvą išvyko Lietuvos užsienio reikalų ministras J. Urbšys. Susitikime J. Stalinas ir J. Molotovas pareiškė, kad Lietuva turi įsileisti raudonosios armijos įgulas. Už tai lietuviams buvo pažadėtas Vilnius ir Vilniaus kraštas. Šis griežtu tonu pasakytas reikalavimas buvo pirmas žingsnis į Nepriklausomybės praradimą. Įsikūrusi Lietuvoje 20-ies tūkst. karių sovietinė kariuomenė pasėjo šalyje blogų nuojautų ir spėliojimų. Lietuvos vyriausybė, įsileidusi sovietines įgulas, dar vis manė, kad Maskva laikysis duotų pažadų. Deja, istorijos sprendimas jau buvo priimtas.

Vėlesnius įvykius prisiminsime kitame laikraščio numeryje.

Asta GIEDRIMAITĖ

Davyzdingos sodybos konkursas. Dalyvaukime!

Kupiškio rajono tarybos sprendimu rajone rengiamas pavyzdinčiai tvarkomų vienkienių, sodybų Kupiškėje ir miesteliuose, namų savininkų bendrųjų teritorijų konkursas.

Nugalėtojams kiekvienoje kategorijoje numatytos 300 Lt (I vieta), 200 Lt (II vieta) ir 100 Lt (III vieta) premijos. Pradiniame etape geriausias sodybas konkursui siūlys seniūnai, inspektorius miesto reikalams. Turinčius minčių, pasiūlymų, norinčius dalyvauti prašome kreiptis į seniūnus arba paskambinti į Kupiškio savivaldybės urbanistikos ir ekologijos skyrių tel. 52-321.

Pagrindiniai vertinimo kriterijai:

1. Racionalus sodybos (namų valdos) žemės sklypo naudojimas. Sodo, daržo, gėlynų, žaliųjų vejų, pastatų, poilsio zonų, aikštelių išdėstymas ir sukomponavimas.

2. Želdynų būklė. Augalijos įvairumas, vešlumas, dekoratyvumas, kompozicija. Sodo, daržo, gėlynų, vejų sutvarkymas ir priežiūra. Sodybos ribų apželdinimas.

3. Sodybos originalumas. Pastatų išorinis sutvarkymas, Kupiškio krašto etnografijos elementų, kaip architektūros, sodybos suplanavimo, mažosios architektūros elementų išsaugojimas ir naujų panaudojimas. Pavėsinių, poilsio, vaikų žaidimo aikštelių, vandens baseinelių, šulinių originalus įrengimas. Gyvosios gamtos objektų - gandrų, žuvis, inkilų, lesyklėlių ir kt. įrengimas ir priežiūra. Šiltnamių ir bitynų sutvarkymas.

4. Sodybos aplinkos švara ir tvarka. Bendro naudojimo objektų - kelių, pakelių, vandens telkinių, gojelių sutvarkymas. Gamybinių objektų ir ūkinių pastatų, tualetų sutvarkymas. Piktžolių naikinimas. Buitinių atliekų, mėšlo, srutų laikymas. Komposto duobių, naftos produktų laikymo talpų bei dujų įrenginių tvarkingumas.

Savivaldybės administracija

Trumpai drūtai

Ketvirtadienį, rugpjūčio 15 d., Darbininkų sąjunga Kupiškio savivaldybėje surengė konferenciją apie demokratijos ir socialinio dialogo vystymą Lietuvoje rinkos ekonomikos sąlygomis.

Pokalbį vedė Darbininkų sąjungos prezidentė A. Balsienė, Moterų federacijos pirmininkė A. Jašinskienė. Dalyvauti buvo pakviesti rajono vadovai, Darbo biržos, savivaldybės administracijos, darbdavių, profsąjungų atstovai, rajono tarybos nariai.

Darbininkų sąjungos, savivaldybės administracijos, darbdavių atstovai išsakė savo pozicijas, įvertindami rajono darbo rinkos būklę, bedarbių lygį, darbdavių galimybes ir darbininkų poreikius. Bene daugiausia laiko kalbėta apie "Kupiškio autobusų parko" bendrovės Darbininkų sąjungos grupės ir savivaldybės vadovų santykius, abiejų pusių pageidavimus. Rajono meras V. Mockus akcentavo vietos ūkio prioritetus ir darbininkų prievolos mąstyti racionaliau, o ne vien apie "savąjį kiemą" ir uždarbį. Darbininkų sąjunga Kupiškėje tikisi surengti dar kelis tokius susitikimus.

Penktadienį Kupiškį į savo posėdį buvo susirinkusi apskrities seniūnų taryba. Taip pat dalyvavo Anykščių, Biržų bei Kupiškio savivaldybių administratoriai A. Liogė, R. Šaltauskas, V. Beinoris, su svečiais susitiko ir atsakė į klausimus rajono meras V. Mockus.

Apskrities seniūnai diskutavo apie santykius su savivaldybių asociacija, ūkinės ir politinės veiklos ypatybes, Savivaldos įstatymo neapibrėžtumą seniūnijų administravimo, seniūnų įgaliojimų srityse, taip pat kalbėta apie būtinybę įkurti asociacijoje probleminį seniūnų komitetą. Susirinkusieji priėmė rezoliuciją ir kreipimąsi į šalies savivaldybių seniūnus.

Svečiai liko patenkinti pasitarimu Kupiškėje, sakė esą sužavėti miesto švara ir tvarkingumu.

Rugpjūčio 16 d. Lukonyse A. Jovaišos firma baigė buvusio vaikų darželio patalpų remontą. Dabar po šio pastato stogu įsikurs pradinė mokykla, biblioteka, felčerinis punktas. Tai pirmasis užbaigtas pastatas, vykiant kaimo kultūros ir švietimo objektų pertvarkymo planą. Darbus finansavo rajono savivaldybė. Jų sąmatinė vertė - 80,6 tūkst. litų.

Per 6 savaites statybininkų vadovaujamų A. Sakalausko, atliktą darbą gerai įvertino pabaigtuves atvykęs rajono meras V. Mockus, švietimo ir kultūros skyriaus vedėjas V. Vilimas, urbanistikos ir ekologijos skyriaus vedėjas V. Buzas.

Politiko žvilgsniu

KA IŠSIRINKSIME arba - ką mums išrinks kiti?

Dabartinio Seimo nariai, kurių LDDP frakcija šiandien sudaro jo daugumą, užima aukščiausius postus ir Vyriausybėje, yra buvę LKP CK ir Politbiuro, jų politinės, partinės nomenklatūros nariai.

Konstitucijos 56 straipsnis skelbia: "Seimo nariu gali būti renkamas LR pilietis, kuris nesujęs priesaika ar pasižadėjimu užsienio valstybei"

Visiems aišku: jei šis Konstitucijos straipsnis neleidžia rinkti į Seimą Sovietinio saugumo, NKVD, KGB darbuotojų, vadinasi, ir LKP CK vadovų, Politbiuro narių, partinės nomenklatūros, atsakingos už represinių struktūrų veiklą.

Rinkėjai turbūt dar nepamiršo, kas yra buvę LKP CK ir Politbiuro nariai, šiandien prasiskverbę į Seimą ir Vyriausybę. Ne visi dar žino, kad Lietuvos Konstitucijos 56 straipsnis draudžia į Seimą rinkti buvusius saugumo darbuotojus, NKVD, KGB, taigi ir LKP vyriausius vadovus, pirmųjų vadus ir įkvėpėjus.

Apie tai apgautiems rinkėjams būtina nuolat priminti ir įspėti juos prieš Rinkimus į Seimą, savivaldybes.

Artėjančių rinkimų į Lietuvos Seimą išvakarėse nebeleiskime vėl apgauti patiklių ir nepatyrusių mūsų rinkėjų, jau išrinkusių mums buvusių komunistų daugumą iš LKP CK, gorkomų ir rajkomų.

Nebeleiskime mus skaldyti ir toliau, kaip buvo suskaldytas atgimimo Sąjūdis, dešinės patriotinės partijos, pagaliau ir politkalinių ir tremtinių vienybė. Dar kartą susitelkime į vieną galingą Lietuvos patriotinę jėgą, atgimusių Sąjūdyje.

Turėtume rinkti asmenybes, dorus, išsimokslinčius ir patyrusius Lietuvos piliečius iš nepartinių, o ne beveidžius partinius sąrašus! Jei ignoruosime rinkimus - mums vėl išrinks kairiųjų valdžią kiti.

Mūsų vienybėje galybė, tad pamirškime neesminius partinius nesutarimus, smulkias ambicijas Lietuvos, kaip teisinės valstybės atkūrimo vardan.

Alfonas GUDAS
Panevėžys

Senelių namai - gero darbo pradžia

Nuotraukoje:
namų
atidarymo
akimirka -
darbuotojai
ir svečiai.

Juozo
Kraujūno
nuotr.

Rugpjūčio 15 d. Subačiuje įvyko Senelių globos namų atidarymas. Juos pašventino vietos klebonas Algis Neverauskas. Kad šiuose namuose visada būtų santarvė, jaukių namų atmosfera, kad darbuotojams ir globotiniams nepritrūktų kantrybės ir meilės - palinkėjo rajono meras V. Mockus, vicemerė M. Narmontienė, globos ir rūpybos skyriaus vedėja V. Kareivienė, Subačiaus seniūnė V. Sabalienė.

Senelių globos namai Subačiuje - pirmieji mūsų rajone. Įkurtuvių progą dovaną - spalvoto vaizdo "Tauro" televizorių - namams įteikė meras.

Vietoj slaugos ligoninės įkurti globos namai galės priimti per 20 žmonių. Jais rūpinsis 12 darbuotojų, vadovaujama A.

Breivienės, kuri anksčiau čia dirbo medicinos seserimi.

Šiuo metu namuose gyvena šeši mūsų krašto senoliai. Kol kas kiekvienam iš jų skirta po atskirą kambarį. Seneliams leidžiama atsigabenti vieną kitą savo baldelį ar širdžiai mielą namų rakandą. Senelių globos namus finansuoja rajono savivaldybė, taip pat po 80 proc. išskaičiuojama iš senelių pensijų. Jeigu senieji turi vaikų, tai šie turės primokėti nustatytą sumą globos namams.

Reikia tikėtis, kad savivaldybė neliks vienintelė šių namų rėmėja, kad senelius prisimins Subačiaus bendruomenė, kiti kupiškėnai.

Judita GIEDRYTĖ

Dermainos žadina viltį

Artėjant rinkimams jaučiame, jog visuomenėje auga susidomėjimas Tėvynės Sąjungos tikslais ir nuostatomis. Nemaža dalis Lietuvos piliečių būtent su Tėvynės Sąjunga sieja šalies ūkio gelbėjimo ir gaivinimo, padoresnio ir laimingesnio gyvenimo viltis. Ne visiems tai patinka. Todėl jau dabar plačiai išvystyta propaganda, neva laimėjus Konservatorių partijai, esminių perrainių Lietuvos valstybės raidoje neįvyktų, nes LDDP per savo valdymo laikotarpį tariamai laikiusis G. Vagnoriaus vyriausybės ekonominės politikos kryptį. Tačiau žmonės prisimena, jog valdant tai vyriausybei pensijos ir atlyginimai būdavo rūpestingai didinami, atsižvelgiant į kainas, bankų negrobstė valdiški vagys, o valstybės biudžetas nebuvo praskolintas. Ir šiandien mes pasisakome už tai, kad valdžia būtų atsakinga ir rūpintis žmonėmis, kad žmogus galėtų dirbti ir uždirbti, tvarkytis gyvenimą savo nuožiūra. Tuo tarpu LDDP pavertė Lietuvos pilietį skurstančiu prašytoju.

Mes - už laisvą ir savarankišką Lietuvos žmogų. Pilietis mums yra aktyvus valstybės ūkio ir politikos veiksnys, Lietuvos ateities kūrėjas. Tik LDDP propagandistai vis dar tikisi, kad žmonės nepastebės perrainių dvasios, kuria persmelkta visa Tėvynės Sąjungos programa.

Mes tikime, jog žmonės supras ir teisingai įvertins mūsų ketinimus. Juk visuose Lietuvos kampeliuose gyvenate ir dirbate Jūs, pasiryžę Tėvynės Sąjungos nariai. Mūsų partijos skyriuose - vis daugiau įdomių, plačiai visuomenei skirtų renginių. Tai teisingas kelias. Kuo patrauklesni ir išradingesni bus mūsų renginiai ir akcijos, kuo daugiau savo kūrybiškų pomėgių ir polėkių mes perkelsime į Tėvynės Sąjungos skyrių gyvenimą, tuo labiau galėsime atsiverti visuomenei, įtikinti abejojančius, net ir kitokių pažiūrų žmones. Kai balsavusieji už LDDP dabar prijaučia mums arba tampa rėmėjais, tai pati didžiausia jų ir mūsų pergalė. Drąsiai kvieskime visus, kurie pritaria mūsų programai, įsijungti į Tėvynės Sąjungos gretas. Kiekvienas mūsų yra stiprus tiek, kiek stipri ir įtakinga Tėvynės Sąjunga - naujos vilties partija!

Vytautas LANDSBERGIS

Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininkas

Gediminas VAGNORIUS

Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) valdybos pirmininkas

Vilnius, 1996 m. liepos 25 d.

"Atgaivos" interviu

Kas atsigręs į žemdirbį?

Kaip šiuo metu gyvena žemės ūkio bendrovės? Kalbuosi su "Skverbu" bendrovės pirmininku Vytautu Vitkevičiumi.

- **Kokios Jūsų valdos?**

- Žemės turime daugiau kaip 1300 ha. Iš jų 300 nuomojame iš ūkininkų, kurie su mumis sudarę sutartis ne mažiau kaip 3 metams. Tokių žmonių yra nemažai. Atsiima žemę, neturi sąlygų dirbti, kreipiasi į mus. Kadangi žemės turim pakankamai, tai kelių pasiūlymų iš tolimesnių užkampių esame ir atsisakę, per didelės būtų susisiekimo išlaidos.

- **Kombainai jau laukuose. Vadina si, javapjūtė jau prasidėjo?**

- Taip. Rugpjūčio 12 dieną. Išvažiavo 6 kombainai. Derlius nežada būti ypač geras. Reikės nupjauti 300 ha žieminių ir 250 ha vasarinių javų. Turim sudarę sutartį su AB "Vilniaus grūdai" 300 tonų rugių parduoti. O šiaip jau pirkėjų netrūksta. Važinėja ir siūlosi paimti čia pat, iš kombaino bunkerio. Paveš kur į Latviją, parduos brangiau. Nereikia tik su kiekvienu prasidėti.

- **Nemažai padeda ir ūkininkams, be abejonės, ir bendrovės nariams?**

- Jeigu kreipiasi, nupjaunam šieną, apvartom, suvežam, dabar kuliam. Bendrovės nariams tai už simbolinį mokestį - iki hektaro iškūlimas tekainuoja 30 litų (kad apsimokėtų kuras ir tepalai). Ne bendrovės nariams ir ūkininkams tai kainuoja 118 Lt.

- **Kaimas pastebimai sensta. Ar užtenka dirbančiųjų?**

- Šiai dienai yra 106 žmonės darbiniai ir 300 pensininkų. Anksčiau dirban-

čiųjų buvo "su kaupu", o dabar trūksta. Ypač mechanizatorių. 7 mechanizatoriai pensininkai dar dirba. Gerai, kad vyriausybė susiprato ir leido jiems dirbti. Maža jaunimo. Rimtesni išėjo ūkininkauti, o kiti pirkti-parduoti, lengviau duoną užsidirbti susigundė. Liko tik pijokai. Kai kuriuos ir atleidžiam. Turim tokį sąsiuvinį, kuriame fiksuojam visas pražangas. Tada svarstom valdybos posėdžiuose. Jeigu mėnesį dirba be pražangų - mokam 50 Lt priedą. Toks darbo drausmės "botagėlis".

- **O kaip su atlyginimais?**

- Mažiausias atlyginimas - 210 litų. Per darbmetį susidaro iki 300 Lt. Melžėjos irgi panašiai gauna. Liūdniau žiemą, kada mokam pagal valandas. Iki minimumo sumažinom kontorą. Likom pirmininkas, mechanikas, 2 buhalteriai, veterinaras. Pastarajam tenka tikrai nemažas krūvis. Galvijų turim 830 galvų, vienam žmogui nelengva. Be to jaučius auginti dabar nuostolinga. Moka pinigus, kaip sakant, pagal dantų skaičių (pagal amžių). Iki 2 metų - pilna kaina - 3,20 Lt, viršum 2 m. - mažiau, o daugiau kaip 3 m. - tik 2 litus.

- **Iš ko gaunat pagrindines pajamas?**

- Iš pieno. Bet ir tai dabar jau prastėja ganyklos, ir jo mažėja. Laikom 310 karvių, banda nemaža. Pavyzdžiui, pasutinį mėnesį gauta už pieną 50 tūkst. Lt. - Bet iš jų atskaičiuota PVM - 4000 Lt, Sodrai - 6000 Lt, pajamų mokestio - 1000, 7000 - elektra, apsėklinimo įmonei dar skolingi 2000, "Rivildai" už fer-

mų aptarnavimą skolingi 3000 (per mėnesį turim sumokėti po 1000). Reikia kuro, tepalų, žmonėms atlyginimus išmokėti. Už supirktus gyvulius po du mėnesius neužmoka. Dar sudėgė daržinė, apie 40 t šieno. Nuostolis - 63 tūkst. Lt. Du mažamečiai bežaisdami padegė. Nuostolių neišieškosi, tėvai patys nieko neturi. Tiesa, šieno ir kitų pašarų užteks, dar dabar ruošiam atolą, orai pasitaikė neblogi.

- **Kokie įkyriausi rūpesčiai šiuo metu?**

- Žinoma, technika. Kas metai sensta. Nuo bendrovės susikūrimo dienos (1992 m.) neįstengėm nupirkti nieko naujo. Kasmet išardom dalims po vieną kombainą, kad kiti galėtų važiuoti. "Pjauna" mokesčiai. Paramos iš vyriausybės - jokios. Tiesa, pavasarį gavom 26 tūkst. Lt paskolą sėjai, o kiek išmokam palūkanoms! Beprocentinės paskolos - tai tik svajonė.

- **Kokias matot perspektyvas?**

- Žinot, perspektyvos nėra. Technika sena. Dabar ruošiam žemę žiemkenčiams savomis jėgomis. Žadėjo "Agrochemija" padėti. Norėtusi kaip nors išgyventi. Ir žmonėms, ypač pensiniams, lengviau, juk šiek tiek padedam. Laukiam rinkimų, galbūt kas nors pasikeis. Reikia turėti ir šiek tiek vilties. Gal bus atsigręžta ir į žemdirbį.

- **To aš Jums ir linkiu. Dėkoju už pokalbį.**

Kalbėjosi
Rima ŠIKŠNIENĖ

Partizanų kovų keliais

Šių metų liepos 13 dieną Panevėžio politinių kalinių, tremtinių skyriaus istorinė grupė surengė jaunimui išvyką Algimanto apygardos partizanų kovų keliais. Kartu važiavo tos apygardos išlikę gyvi partizanai Juozas Černius ir Vytautas Pivoriūnas, kurie gyvu žodžiu papa-

Nuotraukoje: Išvykos dalyviai Šimoniųse, prie paminklo Dapšiams.

sakėjo apie tų dienų kovas.

Pimiausia sustojome Subačiuje, prie Subačiaus valsčiaus skrebtų būstinės, kur buvo laikomi įkalinti žmonės. Iš šalia buvusios kalvės sekdavome juos, kas areštuota. Jų judėjimą. Kur buvo niekunami partizanų kūnai ir po to užkasami. Padėjome gėlių prie Subačiaus valsčiaus žuvusių partizanų paminklo kapinėse. Visas tas vietas nufotografavome.

Važiuojant per Karsakiškį, mus pasitiko buvęs mokytojas kraštotyrininkas Tamošiūnas, kuris įteikė didžiulį glėbį gėlių, užaugintų savo sodyboje, kad nuvežtume į partizanų žuvimo vietas, padėtume prie paminklų ir kryžių.

Toliau mūsų kelionėje - Kupiškis. Čia mus pasitiko LPKTS skyriaus pamininkė Stanislava Kazilionienė ir anksčiau buvęs jos pamininkas Vaelovas Šulma taip pat su gėlių puokšte. Čia jaunimui parodėme buvusias saugumo patalpas, buvusį KPZ pastatą. Papasakojom, kaip buvo organizuotas partizano Flarijono Kulikausko - Liūto pabėgimas. Kur buvo išniekinami partizanų kūnai ir užkasami ar kišami į Varlezerį po ledu. Ten stovi kuklus paminklas. Kupiškio kapinėse apžiūrėjome koplytstulpį partizanams, padėjome gėlių. Bažnyčios šventoriuje parymojom prie paminklo, pastatyto iš akmenų tremtiniams.

Toliau mūsų kelias - į Salas Rokiškio rajone. Apie Salų miestelio užėmimą papasakojo partizanas "Perkūnas", gėrėjomės gražiu Salų ežeru.

Kamajuose, Kurkliečių kaime partizanas "Perkūnas" papasakojo, kaip buvo čekistų dalinio užpultas 15-kos partizanų būrys prie Kur-

(Nukelta | 6 psl.)

TELEVIZIJA

PIRMADIENIS, VIII.26

LIETUVOS

7.00 "Labas rytas".
9.00 Telekatalogas.
17.55 Programa.
18.00 Žinios.
18.10 Lietuvos futbolo čempionato rungtynės. Pertraukoje - Žinios.
19.50 Programa vaikams.
20.00 01... 02... 03...
20.20 Reklama.
20.30 Panorama.
20.55 Reklama.
21.05 Sporto studija.
21.15 Vaid. f.
23.15 TV anonsas.
23.20 Vakaro žinios.
23.35 (Pabaiga).

TELE-3

17.10 Programa.
17.15 Laida "Iš pirmų rankų".
17.20 F. "Santa Barbara".
18.05 Pagaminta Lietuvoje.
18.35 F. "Nuostabūs erdvėlaiviai".
19.05 Laida "Iš pirmų rankų".
19.15 Žinios.
19.30 F. "Santa Barbara".
20.25 F. "Kalifornijos svajokliai".
20.55 Sporto naujienos.
21.00 F. "Kelias į dangų".
21.50 Žinios.
22.00 "Detektorius".
22.30 Pasaulio sportas.
23.00 Laida "Iš pirmų rankų".
23.05 F. "Majamio policija".
0.00 Pabaiga.

LNK TV

16.15 Programa.
16.20 "...prieštarauk!".
17.10 "Taip. Ne".
18.10 "Kalavijo riteris".
18.35 "Be namų negerai...".
19.25 Teleparduotuvė.
19.30 Kruvinajam sekmadieniui atminti.
20.00 Žinios.
20.25 Benny Hillo šou.
21.00 F. "Atogrąžų karštis".
22.00 Tangomanija.
22.25 "Trys su puse".
23.00 Žinios.
23.15 Dviracio šou.
23.45 Nakčia. F. "Pagrindinis įtariamasis".
1.15 "Povandeninės kelionės".

BALTIJOS

8.30-17.50 Deutsche Welle programa.
17.50 Programa.
18.00 "Taip sukasi pasaulis".
19.00 F. "Komikai".
20.00 "Maski-show".
20.30 "Manuela".
21.00 Vaid. f. "Vyrai ir meilužiai".
22.35 F. "Dmepsi ir Makepeace".
0.05 LKL apžvalga.
0.35-8.30 CNN programa.

ANTRADIENIS, VIII.27

LIETUVOS

7.00 "Labas rytas".

9.00 01... 02... 03...

18.55 Programa.
19.00 Žinios.
19.10 Žinios.
19.20 "Tavo laikas".
19.45 Katalikų bažnyčios naujienos.
19.50 Partijų studija.
20.20 Reklama.
20.30 Panorama.
20.55 Reklama.
21.05 Sporto studija.
21.15 F. "Pavyk vaivorykštę".
22.05 Kultūros žurnalas "Ženkla".
22.35 "Brydė".
23.05 TV anonsas.
23.10 Vakaro žinios.
23.25 (Pabaiga).

TELE-3

17.10 Programa.
17.15 Laida "Iš pirmų rankų".
17.20 F. "Santa Barbara".
18.00 "Karaoke rytas".
18.20 "Langas į gamtą".
18.35 F. "Nuostabūs erdvėlaiviai".
19.05 Laida "Iš pirmų rankų".
19.15 Žinios.
19.30 F. "Santa Barbara".
20.25 F. "Kalifornijos svajokliai".
20.55 Sporto naujienos.
21.00 F. "Kelias į dangų".
21.50 Žinios.
22.00 "Europos kaleidoskopas".
22.30 "Mokslas ir technologija".
23.00 Laida "Iš pirmų rankų".
23.05 Muzikos laida "POP TV".
0.10 Pabaiga.

LNK TV

7.25 Programa.
7.30 Ryto Ratas.
9.00 Teleparduotuvė.
9.05 "Be namų negerai...".
16.15 Programa.
16.20 "Atogrąžų karštis".
17.10 Holivudo žinios.
17.40 "Pasimatymas".
18.10 F. "Kalavijo riteris".
18.35 "Be namų negerai...".
19.25 Teleparduotuvė.
19.30 "Pragiedruliai".
20.00 Žinios.
20.25 "Benny Hillo šou".
21.00 "Atogrąžų karštis".
22.00 "...prieštarauk!".
23.00 Žinios.
23.15 "Komiškos istorijos".
23.45 Nakčia. F. "Pagrindinis įtariamasis".
1.15 "Povandeninės kelionės".

BALTIJOS

8.30-17.50 Deutsche Welle programa.
17.50 Programa.
18.00 "Taip sukasi pasaulis".
19.00 F. "Karštos galvos".
20.00 F. "Viskas iš pradžių".
20.30 "Manuela".
21.00 Vaid. f. "Raudonoji lapė".
22.30 F. "Komikai".
23.30 "Maski-show".

24.00-8.30 CNN programa.

TREČIADIENIS, VIII.28

LIETUVOS

7.00 "Labas rytas".
9.00 Telekatalogas.
18.55 Programa.
19.00 Žinios.
19.10 Žinios.
19.20 Laida mokslieviams.
19.40 TV forumas.
20.20 Reklama.
20.30 Panorama.
20.55 Reklama.
21.05 Sporto studija.
21.15 Loterija "Perlas".
21.20 Vaid. f. "Tamsos širdis".
23.00 TV anonsas.
23.05 Vakaro žinios.
23.20 (Pabaiga).

TELE-3

17.10 Programa.
17.15 Laida "Iš pirmų rankų".
17.20 F. "Santa Barbara".
18.05 "Detektorius".
18.35 Animac. f.
19.05 Laida "Iš pirmų rankų".
19.15 Žinios.
19.30 F. "Santa Barbara".
20.25 Muzika.
20.55 Sporto naujienos.
21.00 F. "Oro vilkas".
21.50 Žinios.
22.00 "Statyba".
22.30 "Stilius".
23.00 Laida "Iš pirmų rankų".
23.05 Vaid. f.
0.40 Pabaiga.

LNK TV

7.25 Programa.
7.30 Ryto ratas.
9.00 Teleparduotuvė.
9.05 "Be namų negerai...".
16.15 Programa.
16.20 "Atogrąžų karštis".
17.15 Tangomanija.
17.40 "Šou bulvaras".
18.10 "Kalavijo riteris".
18.35 "Be namų negerai...".
19.25 Teleparduotuvė.
19.30 2x8.
20.00 Žinios.
20.25 "Pasimatymas".
21.00 "Atogrąžų karštis".
22.00 "Tarybinės kronikos".
23.00 Žinios.
23.15 "Adamsų šeima".
23.45 Nakčia. F. "Pagrindinis įtariamasis".
1.15 "Povandeninės kelionės".

BALTIJOS

8.30-17.50 Deutsche Welle programa.
17.50 Programa.
18.00 "Taip sukasi pasaulis".
19.00 F. "Beldimas".
20.00 "Maski-show".
20.30 "Manuela".
21.00 Valanda su Raimundu Rajecku.

22.00 F. "Viskas iš pradžių".
22.30 F. "Karštos galvos".
23.30 NBA: Žvilgsnis iš arčiau!
24.00-8.30 CNN programa.

KETVIRTADIENIS, VIII.29

LIETUVOS

7.00 "Labas rytas".
18.55 Programa.
19.00 Žinios.
19.10 Žinios.
19.20 "Milijonierius".
19.35 "Krikščionio žodis".
19.45 "Teleartelė".
20.20 Reklama.
20.30 Panorama.
20.55 Reklama.
21.05 Sporto studija.
21.15 Europa šou.
21.45 "Konrado kavinė".
22.30 TV anonsas.
22.35 Vakaro žinios.
22.50 Baltijos moterų krepšinio taurės varžybos.
23.30 (Pabaiga).

TELE-3

17.10 Programa.
17.15 Laida "Iš pirmų rankų".
17.20 F. "Santa Barbara".
18.05 Medicinos laida.
18.35 Animac. f.
19.05 Laida "Iš pirmų rankų".
19.15 Žinios.
19.30 F. "Santa Barbara".
20.25 Muzika.
20.55 Sporto naujienos.
21.00 F. "Merfio dėsniai".
21.50 Žinios.
22.00 Kinas, kinas, kinas...
22.25 TV žurnalas "Rinka".
23.00 Laida "Iš pirmų rankų".
23.05 Laidų ciklas "Kelionė su Šekspyru".
0.00 Pabaiga.

LNK TV

7.25 Programa.
7.30 Ryto ratas.
9.00 Teleparduotuvė.
9.05 "Be namų negerai...".
16.15 Programa.
16.20 "Atogrąžų karštis".
17.20 Holivudo žinios.
17.50 "Viskas!".
18.10 "Kalavijo riteris".
18.35 "Be namų negerai...".
19.25 Teleparduotuvė.
19.30 "Kitokia nuomonė".
20.00 Žinios.
20.25 "Šou bulvaras".
21.00 "Atogrąžų karštis".
22.00 "Dar ne vakaras".
23.00 Žinios.
23.15 "Benny Hillo šou".
23.45 Nakčia. F. "Pagrindinis įtariamasis".
1.15 "Povandeninės kelionės".

BALTIJOS

8.30-17.50 Deutsche Welle programa.

(Nukelta | 5 psl.)

(Atkelta iš 4 psl.)

ma.
17.50 Programa.
18.00 "Taip sukasi pasaulis".
17.00 F. "Dmepsi ir Makepeace".
20.00 NBA: Žvilgsnis iš arčiau!
20.30 "Manuela".
21.00 Vaid. f. "Geležinis erelis 2".
22.40 F. "Beldimas".
23.35 Erotika.
0.05-8.30 CNN programa.

PENKTADIENIS, VIII.30**LIETUVOS**

7.00 "Labas rytas".
18.55 Programa.
19.00 Žinios.
19.10 Žinios.
19.20 Dok. f.
19.30 Spektaklis "Dvynukės ir dvynukai".
20.20 Reklama.
20.30 Panorama.
20.55 Reklama.
21.05 Sporto studija.
21.15 Festivalio "Palanga 96" atidarymo koncertas.
22.15 "Laisvės alėja".
22.35 Mady žurnalas.
23.05 TV anonsas.
23.10 Vakarų žinios.
23.25 Vaid. f.
01.25 Baltijos moterų krepšinio taurės varžybos.
02.05 (Pabaiga).

TELE-3

17.10 Programa.
17.15 Laida "Iš pirmų rankų".
17.20 F. "Santa Barbara".
18.05 Dok. ciklas.
18.35 Animac. f.
19.05 Laida "Iš pirmų rankų".
19.15 Žinios.
19.30 F. "Santa Barbara".
20.25 "Mokslas ir technologija".
20.55 Sporto naujienos.
21.00 F. "San Francisko gatvės".
21.50 Žinios.
21.55 F. "Majamio policija".
23.00 Pabaiga.

LNK TV

7.25 Programa.
7.30 Ryto ratas.
9.00 Teleparduotuvė.
9.05 "Be namų negerai..."
16.15 Programa.
16.20 "Atogrąžų karštis".
17.20 "Tarybinės kronikos".
18.10 "Kalavijo riteris".
18.35 "Be namų negerai..."
19.25 Teleparduotuvė.
19.30 "Tauro ragas".
20.00 Žinios.
20.25 Radijo šou.
21.00 "Taip, Ne".
21.55 F. "Policijos komisarė".
22.50 "Viskas!"
23.10 "Aistros".
23.35 "Kiss Exposed".
0.25 F. "Sirenos".
1.15 "Daktare šen, daktare ten".

BALTIJOS

8.30-17.50 Deutsche Welle programa.
17.50 Programa.
18.00 "Taip sukasi pasaulis".
19.00 Vaid. f.
20.30 "Manuela".
21.00 Vaid. f.
22.30 "Maski-show".
23.00 Erotika.
0.10-8.30 CNN programa.

ŠEŠTADIENIS, VIII.31**LIETUVOS**

8.00 "Labas rytas".
10.00 "Sodų kraitė".
10.30 "Šarka".
11.00 Mūsų kalba.
11.30 Sveika, Prancūzija.
12.00 Baltijos moterų krepšinio taurės varžybos.
12.40 Šachmatų klubas.
12.50 Pasaulio ultra triatlono čempionatas.
13.15 F. "Ūdros įlankėlė".
13.45 Tarptautinis kultūros žurnalas "Alice".
14.35 Spektaklis "Nemo bankas".
16.40 Pasaulio ultra triatlono čempionatas.
17.15 Mokslo ir studijų žurnalas.
17.40 "Milijonierius".
17.55 TV anonsas.
18.00 Žinios.
18.10 Pasaulio ultra triatlono čempionatas.
18.30 "Situacija".
19.00 Spektaklis "Dvynukės ir dvynukai".
19.55 Pasaulio futbolo čempionato atrankos rungtynės.
20.45 Reklama.
20.55 Panorama.
21.20 Reklama.
21.30 Sporto studija.
21.40 Loterija "Perlas".
21.45 Pasaulio futbolo čempionato atrankos rungtynės.
22.35 F. "Viklifa".
23.25 TV anonsas.
23.30 Vakarų žinios.
23.45 Roko koncertas.
00.20 (Pabaiga).

TELE-3

9.10 Programa.
9.15 Animac. f.
9.40 F. vaikams.
10.05 Animac. f.
10.30 Animac. f.
11.00 F. "Kalifornijos svajokliai".
11.30 Muzikos laida "POP TV".
12.30 F. "Merfio dėsniai".
13.30 Dok. ciklas.
14.00 F. "Oro vilkas".
15.00 "Deutsche Welle" programa.
18.00 F. "Kelias į dangų".
19.00 TV žurnalas "01".
19.30 "Nuo... iki...".
19.55 Dok. ciklas.
20.25 "Karaokė rytas".
20.35 Animac. f.
21.00 F. "Džesika Flečer".
21.50 Žinios.
21.55 Vaid. f.

LNK TV

9.10 Programa.
9.15 Animac. f.
9.40 F. vaikams.
10.05 Animac. f.
10.30 Animac. f.
11.00 F. "Kalifornijos svajokliai".
11.30 Muzikos laida "POP TV".
12.30 F. "Merfio dėsniai".
13.30 Dok. ciklas.
14.00 F. "Oro vilkas".
15.00 "Deutsche Welle" programa.
18.00 F. "Kelias į dangų".
19.00 TV žurnalas "01".
19.30 "Nuo... iki...".
19.55 Dok. ciklas.
20.25 "Karaokė rytas".
20.35 Animac. f.
21.00 F. "Džesika Flečer".
21.50 Žinios.
21.55 Vaid. f.

23.30 Pabaiga.
LNK TV
8.55 Programa.
9.00 Ryto ratas.
10.30 Gero apetito.
11.00 Keturi ratai.
11.25 "Dar ne vakaras".
12.15 "Šou bulvaras".
12.45 Jūros spalvos.
13.15 Dok. f. apie gamtą.
13.40 "Pasimatymas".
14.10 Tangomanija.
14.40 Baltojo katino svetainė.
15.15 Kibir tele vibir.
16.30 "Beverly Hills, 90210".
17.30 F. "Turtuolė".
18.30 "Gyvenimo smulkmenos".
19.30 Holivudo žinios.
20.00 Žinios.
20.25 "Komiškos istorijos".
21.00 Šeštadienio pokalbiai.
22.00 F. "Policijos komisarė".
23.00 "Venera".
23.25 "Plikis".
23.50 F. "Sirenos".

BALTIJOS

8.30-16.20 Deutsche Welle programa.
16.20 Programa.
16.30 Ekorykštė.
17.30 Vaikų savaitgalis.
18.00 "Taip sukasi pasaulis".
19.00 Vaid. f. "Galantiškumo šventės".
20.30 Čempionų pasaulis.
21.00 Vaid. f. "Rembo-3".
22.45 "Maski-show".
23.15 "Stiprus smūgis".
00.20-8.30 CNN programa.

SEKMADIENIS, IX.1**LIETUVOS**

9.00 Programa.
9.05 "Liudykime Kristų".
9.30 Programa vaikams.
10.10 F. "Arabela".
10.40 Pasaulio ultra triatlono čempionatas.
10.55 "Konrado kavinės ruletė".
11.25 "Septynios Kauno dienos".
12.10 TV anonsas.
12.15 "Krepšinio pasauelyje".
13.00 Lietuvos vaikų ir moksleivių TV konkurso "Dainų dainelė 96" laureatų koncertas.
14.30 "Azimutai".
15.00 Žinios.
15.05 Sveikinimų koncertas.
15.45 F. "Namelis prerijose II".
16.30 "Dainų dainelė 96" laureatų koncerto tęsinys.
17.30 "Atmintis".
18.00 Žinios.
18.10 "Keliai. Mašinos. Žmonės".
18.40 "Telelego".
19.10 TV anonsas.
19.15 Pasaulio ultra triatlono čempionatas.
19.25 Spektaklis "Dvynukės ir dvynukai".
20.15 "Gerbkime žodį".

20.20 Reklama.
20.30 Panorama.
20.55 Reklama.
21.05 Sporto studija.
21.15 Pirmasis kanalas.
21.35 "Videokaukas".
23.15 Vakarų žinios.
23.30 Baltijos moterų krepšinio taurės varžybos.
00.10 (Pabaiga).

TELE-3

9.05 Programa.
9.10 Animac. f.
9.35 Filmas vaikams.
10.00 "Karaokė rytas".
10.10 Animac. f.
10.35 Laida "Langas į gamtą".
11.00 F. "Kalifornijos svajokliai".
11.30 Muzika.
12.00 F. "Džesika Flečer".
13.00 TV žurnalas "Statyba".
13.30 F. "San Francisko gatvės".
14.30 "Deutsche Welle" programa.
16.00 F. "Aukštinio kimono karys".
17.35 Kinas, kinas, kinas...
18.00 F. "Kelias į dangų".
19.00 "Europos kaleidoskopas".
19.30 "Žvelkime atidžiau".
20.00 "Pasaulio sportas".
20.30 Animac. f.
21.00 F. "Aukštinės rožės ola".
22.45 Pabaiga.

LNK TV

8.55 Programa.
9.00 Animac. f.
11.00 Šeštadienio pokalbiai.
11.50 "Taip, Ne".
12.45 "...prieštarauk!"
13.45 2x8.
14.15 "Viskas!"
14.40 "Trys su puse".
15.15 Kibir tele vibir.
16.30 "Beverly Hills, 90210".
17.30 F. "Turtuolė".
18.30 "Dangiškieji migdolai".
19.30 Holivudo žinios.
20.00 Žinios.
20.25 VRS kamera.
21.00 "Atogrąžų karštis".
21.55 Telekazinio.
22.10 Savaitės horoskopas.
22.15 "Teleloto šou".
22.45 Krūvinasis sekmadienis.
23.15 F. "Sirenos".

BALTIJOS

8.30-16.20 Deutsche Welle programa.
16.20 Programa.
16.30 Religijos laida.
17.00 "Gintarinė nata".
17.30 Vaikų savaitgalis.
18.00 "Taip sukasi pasaulis".
19.00 Motociklų žiedinių lenktynių pasaulio čempionatas.
20.00 "Maski-show".
20.30 LKL apžvalga.
21.00 F. "Nesugalvotos istorijos".
22.00 Vaid. f.
23.30 "Gintarinė nata".
0.05-8.30 CNN programa.

KUPIŠKIO BAŽNYČIAI - 380 METŲ

APIE LAIKĄ, ŽMOGŲ IR BAŽNYČIĄ

Vilija Morkūnaitė kalbina kun. Virgilijų Liumą

(Pabaiga. Pradžia Nr. 33)

Kodėl žmogaus ėjimas link Dievo yra toksai sunkus?

Visų pirma, nematau mūsų visuomenės pokyčių, ėjimo link Dievo. Yra atskiri asmenys arba visuomenės grupės (pvz., vienuolynai gali dabar laisvai reikštis Lietuvoje), bet nematau, kad iš esmės, laisva valia žmonės būtų tuo susidomėję. Užgintas vaisius "stagnacijos" metais, atrodo, labiau traukė. Va, draudžia, tai aš nueisiu, o šandien yra baisus, baisus paviršutiniškumas! Kalbuosi su jaunavedžiais, su vaikais - prie pirmos komunijos prileidžiam pulkais, motinos linksi, kad štai mes jau katalikai, bet... kas iš to? Kol vaikai mokosi, tol pareišką pripažįsta, bet tik baigia mokyklą - ir atitolsta. Tai mūsų, suaugusiųjų atspindys! Ir niekas nepasikeis, jeigu netaps kitokia mūsų visuomenės mikroląstelė - šeima. Aš nematau kitos jėgos, kuri padėtų ir patiems tėvams atsiversti, ir vaikus padėtų išauklėti pilnaverčiais žmonėmis. Man susidaro įspūdis, kad vaikai apaunamami batus, apmaunam kelnėmis, įduodama pluta į burną - ir viskas. Žmogui reikia daugiau. Todėl ir sakau - šandien yra žmogaus širdies problema, žmonės neturi entuziazmo, jie yra atbukę nuo masinės informacijos priemonių. Vien reklamos, bedvasiai filmai jaunimui diena diene! Kasdien siurbia žmogų, kol išsiurbia visus syvus, ir žmogus netenka savo valios. O prisiminkime, kad Dievas kalba tyloje. Jeigu taip ir toliau tęsis - mes pasmerkti. Moralinė pražūtis Lietuvoje dabar egzistuoja, fiziniai išsigimimai - taip pat. Taip yra todėl, kad ne tų dalykų klausoma, pasiimamos ne tos vertybės. Visuomenė gyvena norinčių praturtėti paskleistomis utopijomis ir iliuzijomis, kurias priima už gryną tiesą.

Įsivaizduokit, jeigu dabar Bažnyčia dalintų po alaus butelį, žiūrėkit, kokia eilė sustotų, iki pat savivaldybės ko gero nusitęstų.

Anuomet Kristaus klausė: "Kas mums, Viešpatie, bus už tai, kad mes viską palikim ir sekam Tave?"

Kristus pasakė: "Jau dabar Jūs turit daug daugiau". Tada šito nesuprato Jį sekę apaštalai, nesupranta žmonės ir dabar.

Koks didžiulis kontrastas, kai aš kartais su-gretinu, kaip kenčia ligos patalė gulintys tikintieji, kad negali ateiti į Bažnyčią, ir kaip kenčia kai kurie jaunavedžiai, kad jiems reikėjo čia ateiti.

- Tad ar prasminga kunigystė šiandienos skubioje kasdienybėje?

- Toks metas: galėtų Kristus po Kupiškį vaikščioti ar Popiežius atvyktų kas savaitę - greit įkyrėtų. Turime liūdno apsipratimo ir netikėjimo patirties. Katalikų Bažnyčia turi didelį dvasinį potencialą visose gyvenimo srityse. Kiek dabartinio Popiežiaus sukurta veikalų, kiek yra įvairios religinės literatūros! Žmonės iki kaklo paskendę kasdienybėje. Plėšimai, žmogžudystės! Tai nenukrito iš dangaus. Šaknys - mumyse. Žmonėse be tikėjimo ir idealų. Netikintys žmonės yra nelaimingi žmonės. Nenorėčiau matyti jų mirties patalė...

Pasakyta, kad Lietuva atgims per Moterį! Pasaulio aliuizijos - į Mariją! O ji mums kalba, kad gyvenam apokaliptinius laikus. Pasakyčiau, kad šandien išgyvenam dvasinės ekologijos problemą - žmonės laisva valia užsikrėtė blogio virusu. Ir gausėja tai juntančių... Ir nepatenkintų. Ir laukiančių kažin kokio "Tunguskos meteorito", kuris visus pažadintų. Tvyro neramybė. Tad ar reikia kunigo, kuris kalbėtų šandien apie grįžimą Bažnyčiai? Reikia. Ir labai reikia, kad inteligentai, menininkai sukrutų viešai veiklai.

- Negausiai žmonės lanko bažnyčią. Ar galima teigti, kad ir tikinčiųjų mažėja?

- Negalima šitaip sakyti. Kaimo žmonės turi bėdų dėl transporto, nėra su kuo atvažiuoti Bažnyčiai. Esu liudininkas: kai nuvažiuoju pas ligonį - kenčia. Tikėjimas ir Bažnyčios lankymas vyresniems yra jaugęs su motinos pienu. Bet dėl nelankymo jie nėra kalti Dievo akyse, tik savyje graužiasi. O tie, kurie laksto iki išnaktų, sekmdieniais miega iki pietų ir keiksnuoja, kam Bažnyčios varpai juos prižadino - mano esą teisuoliai. Perdėm kūniškam žmo-

gui Bažnyčia nėra patraukli. Ir Dievas tokiai visuomenei neįdomus. Jeigu norite sužinoti, kiek yra tikinčiųjų katalikų, ateikite 2-3 sekmdienius į Bažnyčią ir pamatysite. Jokių būdu ne per Velykas ar Kalėdas. Nes tada ateina visi, o daugelis - iš apsimitimo ar smalsumo. Tikisi, gal Vyskupo laišką perskaitys ar dar kas įdomaus bus. Ateina be širdies, neieškodami Dievo? Reikia kantraus pastovumo, kad žmogus suvoktų tikėjimą.

- Uždaras kaltinimų ratas: mokykla, šeima. Bažnyčia ko nors nepadarėsi! O gal svarbiausia - reikalingas dvasinis vadovas?

- Dvasiniam vadui reikalinga visuomenė, kuri paskui jį eitų. Mūsų visuomenė dabar reikalauja, kad tas vadovas įtikytų, nesipriešintų jos užgaidoms ir aistroms. Kartoju: Kristus neįtik, Jam sakė: "Tu velnio apsėstas!". Prisiklausau įvairių priekaištų, turiu storą segtuvą anonimų laiškų. Žinau, kas juos rašo. Nėra to kio dalyko, kurio kunigas nesužinotų (juokiam!). Žmogus, priimantis Dievo įsakymus, turėtų savąjį "aš" palikti prie Bažnyčios durų, nesivaržyti su Dievu teisumu. Teisybė, negaliu sakyti, kad esam visiškai pražuvę, bet jeigu visuomenė nepriima tikėjimo, tai tikrai ne Dievo ir ne Bažnyčios visa kaltė. Trūksta kunigų - bėda. O kur Kupiškėje tie inteligentai, persiėmę krikščioniška, katalikiška dvasia? Kai mokytojams pasiūliau įsitraukti į "Caritas" veiklą, nusijuokė. Jeigu tautą vedantys (o veda ne tik kunigai) neprisimins tikrųjų vertybių, verta ilgai atidėti atgimimo viltis. Pavyzdžiui, kai kurie dalykai mokykloje man nesuprantami, nesiderinantys su krikščioniškais nuostatomis, aš apie tai kalbu, kad nekaltintų nei sąžinė, nei Dievas paskutiniajame teisme. Pabūnu kai kam labai skaudžia rakštimi. Jaučiuosi nesuprastas, bet žinau: gyvenimas nėra vien tik smagus vartojimas, pramogos. Į Danguos karalystę žmogui sunku patekti. Tik per vargus, per prakaitą. Visuomenė šandien apie tai nenori girdėti.

(Nukelta į 8 psl.)

Partizanų kovų keliais

(Atkelta iš 3 psl.)

klicčių kaimo, nedideliame miškelyje. Traukdamiesi 5 partizanai žuvo. Matyt, kad dešimčiai partizanų pavyko prasiveržti iš apsupties ir pasitraukti į Šimonių girią. Kurklicčių kaime buvo sudegintos 4 sodybos ir nušauti nekalti 7 civiliai žmonės. 60 metų senukas ir močiutė tokio pat amžiaus, jų anūikai 3 ir 5 metų įmesti į degantį pastatą. Verkė pasakotojai, verkė besiklausantys. Manęs paklausė: "Vadove, nejaugi buvo deginami kaimai, ne tik Pirčiupio?" Turėjau paaiškinti, kad sovietų okupacijos metu buvo daugiau tokių "Pirčiupių". Kurklicčių kaime tai vyko 1946 m. liepos 14 d.

Vėliau mes nuvykome į Šimonių miestelį, kur parodėme kopyltulpį, pastatytą tėvui ir keturiems sūnums Dapšiams, žuvusiems partizaninėje kovoje su Sovietų okupantais. Parodėme, kur buvo išniekinami partizanų kūnai, kur užkasami.

Lankėmės ir Šimonių girioje prie Priepodo ežero, Antano Starkaus ir "Montės" rinktinės štabo žeminės, kur susikūrėme laužavietėje laužą, papietavome, pailsėjome.

Nuvykome į Andrioniškį, kur žuvo Antanas Šlučka-Šarūnas, Jua-

na Šlučkienė ir partizanas Juozas Jovaiša. Vėliau parodėme ir papasakojome, kur 1944 m. gruodžio 22 d. buvo deginamos sodybos Maldaikių ir Pelyšių kaimuose, nušauti niekuo nekalti žmonės.

Aplankėme Troškūnų partizanų kapines, padėjome gėlių. Papasakojau apie Juostininkų, Važdailių, Milaikiškio kaimų deginimą 1944 m. gruodžio 23 d., 9 nužudytus žmones.

Vėliau nuvykome į Raguvos miestelį prie paminklo 126 partizanams. Nusifotografavome. Aplankėme atstatytą partizanų žemine Eigirdų girininkijos miške, Raguvos seniūnijoje.

Prie Šimonių miestelio aplankėme Butėnų kaimą, kur 1944 metais Juozas Černius su savo kovų draugais nukovė Sovietų desantininką. Padėjome gėlių prie kopyltulpio Butėnų kaimo žuvusiems vyrams.

Ši ekskursija labai patiko mūsų jaunimui. Po dvylikos valandų kelionės laimingai grįžome, nuvažiavę 264 kilometrus partizanų kovų keliais.

Antanas ŠIMĖNAS
Istorinės atminties grupės vadovas

ŠVIESI NAKTIES AKIMIRKA

Juozo Kraujūno nuotraukoje: naktinės pamaldos Šimonių bažnyčios šventoriuje.

Šilta žemė ir šiurkšti žolė - toks netikėtas prisilietimas prie basų kojų. Vėjo šlamesys medžių viršūnėse. Tamsėjantis dangus. Ir ryškėjantis Dievo Motinos veidas Šimonių jausimos bažnyčios prieglaudoje... Tokia ryški gyvenimo akimirka, kokių nedaug būna.

Šiltas rugpjūčio 14-osios vakaras Šimonyse buvo skirtas šv. Mergelei Marijai, Dievo Motinai, vargstančių paguodai ir nuliūdusių vilčiai. Keliais aplinkui bažnyčią ėjo Rožančiaus giedotojai. Meldėsi ir mąstė. Apie save, apie artimuosius. Apie išėjusius, nebesančius. Apie ateitį.

Per šv. Mišias prisiminė Šimonių bažnyčios praeitį. Ir Dievo Motinos regėjimus šiame krašte. Ką jį liudija: malonę, perspėjimą, padėką, viltį?.. Atsilenkančias nelaimės tūkstantmečiui baigiantis, visuomenės sukretimus ar išganyto viltį nuodėmingiems žmonėms?..

Apie tai į naktines pamaldas susirinkusiems šimoniečiams ir kupiškėnams kalbėjo kun. V. Liuima. Tyrai skambėjo giesmės, pritariant kanklėms. Ir maldos tylą nebebuvo bebalsė, supuolus išpuošton ir žibančion bažnyčion nakties plaštakėms.

Po vidumakčio, po pamaldų, kvėpuoti pasidarė švaru ir gryna. Šventovė maldininkus išlydėjo į švelniai linojančią naktį. Tokia džiugi sielos atgaiva Žolinės išvakarėse!

Skaitytojų laišakai

LINKSMYBĖS IR AŠAROS

Vėlyvas vakaras. Kas jau miega, kas dar vakaroja. Tik aludėje didžiausias šurmulyš. Mat bendrovėje žmonės gavo savo menkus atlyginimus.

Viena kita moteris skuba ieškoti savo vyro, sūnaus ar brolio. "Prakeikta vieta, kad juos perkūnas trenktų". Ne veltui pasakyti žodžiai, nors ir labai artimam žmogui. Kiek išverkta ašarų, nesulaukus pareinant saviškio, o sulaukus - didžiausias pragaras: keiksmas, riksmas, daužymasis. Žiūrėk, stovi mažylis prie durų, verkia, nevalgęs, nesulaukia mamos, kuri linksminasi prie rudojo alučio, dar ir degtinėles pridėdama.

Ach, žmonės žmonės! Luošinat save ir artimuosius! Jums linksma, esat laimingi, o kiti... nesvarbu.

Ar laimingi bus tie, kurių namuose vyksta šitos "linksmybės"? Ar atneš kokią naudą tiems, kurie už tai renka ašaromis aplaistytus pinigėlius? Pagalvokit perskaite. Šitos mintys ne naujos, bet ramybės neduodančios ir sprendimo laukiančios.

Antanas VALIUS

1944 metais Skapagiryje susikūrė didelis ir stiprus partizanų būrys, vadovaujamas mokytojo Vaidokavičiaus.

1945 metų sausio 5 d. generolo Vetrovo divizijos kareiviai, vietiniams skrebams padedant, apsupo žeminę. Įvyko susisaujimas. Keli partizanai žuvo, bet būriui pavyko prasiveržti. Po šio mūšio buvo įsakyta išsiskirstyti mažais būreliais ir pasislėpti pas žmones. Balandžio mėnesį būrio likučiai vėl susirinko į Skapagirį ir Notigalos pelkėje, ant Aukštųjų Grubų, įsirengė vasaros stovyklą. Būriui vadovavo A. Šiupinys - Bernanas. Paprastai būrį vadindavo Bermano būriu. Šis būrys priklausė Algimanto apygardai, Starkaus rinktinei, palaikė ryšį su Šimonių girios partizanais.

Peržiemoję Skapagiryje, apylinkės gyventojų remiami ir saugomi, 1946 metų balandį vėl grįžo į Aukštuosius Grubus ir lapkričio mėnesį įsirengė žeminę žiemojimui. Net šulinėlių turėjo. Jo liekanos dar tebėra. 1946 metų pavasarį būrį papildė nauji žmonės. Tuo metu atsirado tarp partizanų austras lakūnas Stefanus Hofmanas. Jis buvo pabėgęs iš belaisvių stovyklos prie Leningrado, ties Obeliais pakliuvo į pasalą, buvo sužeistas ir paguldytas į Rokiškio ligoninę. Iš ten pabėgti ir Notigalos partizanus susirasti padėjo medicinos sesuo, pravarde Lakštutė. Ji buvo klaipėdietė ir mokėjo

vokiečių kalbą. Teko bėgti ir jai. Gyveno netoli Notigalos pas žmones, slaugė sužeistus ir sergančius, atlikdavo partizanų užduotis. Po mūšio pasitraukė į Žemaitiją, bet buvo suimta, kankinta ir išsiųsta į lagerį.

Kai rudenį partizanai kasė žiemai žeminę, Stefanus Hofmanas - Jumba pasakė: "Sau kapo duobę kasame". Jis svajojo grįžti į Tėvynę, net dokumentus turėjęs, bet nebespėjo.

Labai ankstų gruodžio 12-osios rytą,

SKAPAGIRIO PARTIZANAI

dar beveik tamsoje, mišką apsupo rusų kareiviai, atvykę iš Panemunėlio geležinkelio stoties. Pasak žmonių, jų buvo labai daug. Apsupo Aukštuosius Grubus labai tiksliai, matyt žinodami, kur žeminė. Tą rytą sargyboje stovėjęs Stefanus Hofmanas - Jumba paleido automato seriją ir, įpuolęs į žeminę, sušuko: "Russl!"

Mūšis vyko visą dieną. Krito 12 partizanų. Trims vis dėlto pavyko pasprukti ir pasislėpti Stukonių kaime, bet netrukus ten buvo surasti ir nužudyti.

Nužudytųjų kūnai buvo vežiojami į apylinkės miestelius, pametami aikštėse, kol galų gale suvežė į Pandėlį. Skrebai nukapojo rankas ir kojas, sumetė į

malūno šulinius ir užvertė akmenimis bei cemento luitais. Po nakties vis atsirasdavo ten gėlių. Nežinia, kas sudėjo ir dainą:

*"Pandėlio miestely,
Netoli pieninės,
Dvylika broliukų
Guli už Tėvynę.
Pandėlio miestelis
Bruku brukavotas,
Senų motinėlių
Ašarom mazgotas..."*

Lyg juoda šmėkla iki šiol tebesklando įtarimas: kas, kuris? Apylinkės žmonės įtaria vieną ar kitą. Nes išdavikas buvo. Ar jis laimingas,

ar ramus, nužudęs 15 žmonių?

Apylinkės žmonių atmintyje tie gruodžio 12-osios įvykiai dar labai gyvi. "Čia žemė šventa", - sako moteris ir bučiuoja kauburiuotą, samanomis apaugusią kalnelio žemę. Mėdyje - kryžius su įrašu "12". Bet to maža. Nutarta atstatyti žeminę. Jau pradėti darbai, jau atvežta miško medžiagos, kurią geranoriškai skyrė Kupiškio miškininkai. O Rokiškis atsiuntė kareivėlių, kad tą medžiagą per pelkę prie statomos žeminės atgabentų.

Pandėlio kapinėse stovi 12 kryžių. Čia 1990 metų vasarą buvo palaidoti iš malūno šulinių išimti žuvusiųjų palaikai.

Inga DAGYTĖ

Apie laiką, žmogų ir Bažnyčią

(Atkelta iš 6 psl.)

- Katalikų Bažnyčia kaltinama sustabarėjimu, nesitaikymu prie pasikeitimo gyvenimo, įtakos praradimu. Kaip vertinate tokius priekaištus?

- Bažnyčia ir nesistengia suspėti su gyvenimu. Jeigu ji pradėtų tai-kytis prie to, ko pasaulis reikalauja, per metus sugriūtų Roma su Popiežiumi priešaky. Ji laikosi patikrintų kriterijų. Nemanau, kad per 2 tūkst. metų rastumėt bent vieną, nuoširdžiai jos klausiusį ir nusivylusį. Ir esu sutikęs daug tokių, kurie sekė pasaulio madomis ir apsigavo. Su Bažnyčia einantieji pasidalija su ja atsakomybe. Bažnyčia, kaip Dievo mokslo skelbėja, ne ekonomika rūpinasi, bet veda žmogų į išganymą. Tai ne konkreto, ne daiktiška. Pasaulis to nesupranta. Jis nepripažįsta autoritetų, kuriuos ne pats nustato. Dievo vieton save paskyręs žmogus pažįsta tik savo aistras, užgaidas, norus ir jais pasitiki. Tad natūralu, kad tokiame pasaulyje ir Popiežius atrodo nuo tikrovės atitrūkęs naivus keistuolis. Bažnyčiai ir Dievui priekaištaujama kaip savo kaimynui, ir priekaištuoja visiškai Bažnyčios nesuvokiantys. Kodėl Bažnyčia nedaro to ar ano? Prieš trejus metus manęs klausė, kodėl neinu į kultūros namus ir ten nekalbu apie mišias, juk patraukčiau daugiau žmonių. O ką aš darau Bažnyčioje? Nuiesiu ten ir man pasakys: "Ko mums čia vaikščioti - ateik į mūsų miegamuosius ir laikyk mišias! Šalia Bažnyčios nėra išganymo. Tai mūsų tikėjimo dogma, tiesa.

- **Talgi žmogaus egzistencija - tragiška savo esme. Jeigu pasakyta, kad esame sukurti pagal Dievo paveikslą, kodėl to atspindžio savyje nematom?**

- Mūsų karta - ne Dievo. Mes neleidžiame tam dieviškam paveikslui išsiskleisti. Imam surogata, pakaitalą, jam suteikdami tikros vertybės vardą. Ir kenčiam, dejuojam, pykštam. Kodėl dabar visuomenė tokia nerami, pikta? Tiek nelaimių, žudymų. Ne Dievas užtrenkia dvasinio pasaulio duris, o žmogus pats užsidaro. Akivaizdu, mes skurdam. Tikrai, šiandien nematoma pilnaverčio dvasios atgimimo. Yra ženklų, apreiškų, bet tai tik spindulėliai. Doriesiems tylint, viršun iškyla padugnės. Kas vagia mašinas, gyvulius, muša, žudo? Ne iš Amerikos atvažiavę, o čia užauginti ir išauklėti. Jie susitiks amžinybėje: budelis ir auka. Ir budelis yra nelaimingesis. Visi juk pašaukti kūrybai, ne griovimui. Dabar mūsų visuomenė primena mažą vaiką: pastatė smėlio pilį, paspyrė koja ir nuėjo juokdamasi. Savasties neišsaugojus, svetimbės neprigyja, kad ir kiek mes šauktumės europų! Tai svokus, derėtų atsigręžti į Dievą ir juo pasitikėti.

- **380-ųjų Kupiškio Bažnyčios metinių proga, ko palinkėtumėt ir pats sau, ir parapijiečiams?**

- Pačiam sau net nežinau, ko palinkėti. Tegu palinki parapijiečiai, jeigu norės, tai jų valia. Apie savo patogų buvimą nemąstau. Keliu tik tokį klausimą: "Galiu - negaliu, sugebu - nesugebu?". Ir jeigu matau, kad tam tikrą darbą atlikti kažkas sugeba geriau už mane arba be manęs bus geriau, pasitraukiu. Parapijiečiams linkiu gyventi pagal savo sąžinę, klausiant savo proto, savo sielos balso. Tik tiek. Ir problemų nebūtų. Neverta kariauti su prigimtimi, su savo sąžine, nes tai yra karas prieš Dievą, o jo niekad nelaimės.

P. S. Prie šio rašinio įžangos apie Kupiškio bažnyčios istoriją dera pridurti, kad bažnyčioje yra penki altoriai.

Klausiate - atsakome UŽ KĄ MOKAME?

"- Kodėl tiek daug priskaičiuota už šaltą vandenį?" Tokių klausimų UAB "Kupiškio butų ūkis ir vandentiekis" per mėnesį gauna ne vieną ir ne du, o gal ir dešimtį.

Gyventojams šaltas vanduo skaičiuojamas pagal faktinį (kiekviename namui atskirai) sunaudojimą, išvedant vidurkį vienam namo gyventojui, atėmus tuos abonementus, kurie moka pagal šalto vandens skaitiklius. Bet jei ne visi gyventojai, turėdami skaitiklius, pagal juos susimoka, tai jų sunaudotą vandens kiekį tą mėnesį apmoka kiti gyventojai, neturintys skaitiklių.

Steigėjai ir leidėjai -

Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių), Lietuvos krikščionių demokratų partijos, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos, Lietuvos tautininkų sąjungos, Lietuvos šaulių sąjungos Panevėžio rinktinės Kupiškio S. Lozoraičio kuopa

Kupiškio rajono skyriai

SL 2062. Užsakymo Nr. 1852. Spausdino UAB "Panevėžio litografija", Beržų g. 52, 5319 Panevėžys

A † A

Kupiškio rajone rugpjūčio 12-17 dienomis

Povilas JURĖNAS,	g. 1922 m.,	Nodiejiškių k.
Kazimieras URBONAVIČIUS,	g. 1912 m.,	Šepetos k.
Zosė DUDIENĖ,	g. 1906 m.,	Puponių k.
Stanislavas KUNCĖ,	g. 1918 m.,	Skapiškio mst.
Vytautas Stanislovas VENSKUS,	g. 1942 m.,	Terpeikių k.
Jonas NAUJIKAS,	g. 1906 m.,	Kupiškio m.
Jonas GABRIŪNAS,	g. 1961 m.,	Kupiškio m.

Nuoširdžiai užjaučiame gimines ir artimuosius.

Nuoširdžiai užjaučiame Bronių Jonušką mirus jo mylimai žmonai.

Tėvynės sąjungos
Kupiškio rajono
skyrius

Mirtis negailstinga aplankė Venckų šeimą ir paliko be mylimo brolio Vytauto Stanislovo. Nuoširdžiai užjaučiame tarybos narį Romą Venckų bei visus artimuosius.

LPKTS Kupiškio skyriaus
taryba

"DARŽELIAI" IR DARŽAI

Baigiasi vasara. Esame dėkingi visiems, kurie prisideda prie miesto tvarkymo, gražinimo.

Dalis miesto gyventojų sugebėjo nusidažyti savo namų fasadus. Tai labai pagyvino miesto vaizdą. Šią vasarą prie šaligatvių pasodintos gėlės suteikia nemažai jaukumo. Bet kai šalia auga kuokštai piktžolų... Ar sunku jas išravėti?

Vyksta gražiausios sodybos konkursas. Kai šalia tvarkingo namo kaimynas, nebaigiantis statybų, augina didžiulį kiekį ir kitokių piktžolų "darželį", palyginimai nebereikalingi. Šalia įvažiavimo į miestą, Račiupėnuose, žvilgsnis kiekvieną kartą užkliūva už tokių "gėlynų". Toliau nuo akių vaizdas toks pat ir Slėnio, Sodų, Palėvenės gatvėse. Skatiname gražių sodybų šeiminkus, teks "paskatinti" ir šiuos.

Kiekvieną pavasarį miesto gyventojai prašo sklypų daržams. O kiek daržai šiuo metu? Galulaukės apaugusios piktžolėmis, dalis sklypų visai nedirbami. Jei gyventojai atsimesna, buvo prašoma pasižymėti daržus. Yra sudaryti sąrašai. Jeigu sklypas apleistas, nenušienautos galulaukės, kitais metais žemė bus išdalinta kitiems.

Dar viena opi problema - šiukšlynai. Čia be pačių gyventojų pagalbos sunku ką nors padaryti. Todėl laukiame iš jūsų sąmoningumo, aktyvios pagalbos, nustatant šiukšlintojus. Kreipkitės tel.: 52-573.

Ramūnas TAMAIŠIŪNAS
Inspektorius miesto reikalams

Šaukiamas rajono tarybos posėdis

Rugpjūčio 29 d. 10 val. šaukiamas 15-asis rajono tarybos posėdis. Jame numatyta svarstyti per 20 klausimų, iš kurių daugelis - ūkiniai, finansiniai, taip pat susiję su pasiūlymais Vyriausybei, Seimui, svarstant ir priimant Sveikatos įstaigų, policijos įstatymų pataisas.

"Atgaivos" inf.

Perėmus vandens ūkį UAB "Kupiškio butų ūkis ir vandentiekis" žinion, pradėtas šalto vandens skaitiklių parodymų bei mokėjimų už vandenį tikrinimas.

Tikrinimų metu nustatyta faktų, kad yra gyventojų, kurie "pamišo" turį skaitiklį. Taip atsitiko Kapų 64 namo gyventojai Balašienėi, kuri yra nesumokėjusi už 22 kub. m šalto vandens. Šimonio gatvės 16 namo gyventojai G. Čepienė, R. Romanenko, K. Sinica, A. Šaltenienė, A. Vogulienė arba jau kelis mėnesius nemoka, arba susimoka ne už visą sunaudotą vandenį.

Žinias parengė kontrolierės L. Kručienė, V. Blažienė

"Atgaivos" redakcinė kolegija:

Ričerlas Krivė, Povilas Narbutas,
Alė Markevičiūtė, Algirdas Petrušis,
Danutė Satkevičienė, Rima Šikšnienė.
Adresas: Vytauto g. 2, 4880 Kupiškis.

Tel. 51259